

CONCIPI
PIA BE
TI GREG
GORII
PAPAE
IS ROM
ALICAND

VVISIGOTA
RVA ET A

R

VERE
TIS SIO

ET SA H

TISSIMO

FRATRI

LEANDRO

COEPO GRE

GORIY SER

VVS SERVO

RVA

ET

vdum tēfrater beatissime inconstantinopolitana
na urbe cognoscenti. cum me illic sedis apostolice
responſa conſtringerent. & te illic in iuncta
pcauſis fidei uulſigota ii legatio p duxiſſet.
omne in uis aurib; quod michi de me diſp
cebat expoſui. qm̄ diu longe q; conuſionis gram
diſſuli. & poſt qua cedeſti ſum deſiderio afflat.
ſeculari habitu contigi melius putau.
la periebatu enim michi ia de cōtuitis amo
re quid querere. ſed inolita me conſuetudo
deuinxerat. ne exteriorē cultu mutarem.
Cumque adhuc cogere anu pienti mundo
quaſi ſpecierent deſeruire. ceperunt multa
contra me excuſde mundi cura ſucceſcere.
ut in eo iam non ſpecie. ſed qd̄ eſt grauiſ
nre retineret. Quē tandē cuncta
ſollicite fugient. portum monaſterij petij.
& relictis que mundi ſunt ut fruſtra
tunc credidi. ex huius uite naufragio
nudus euafi. quia enī plerūq; nauē
incaute relictam. etiā delinui. tūc lito
riſ unda excutit. cū tēpoſtal exereſcit.
repente me ſub ptece tu eccleſiaſticū er
diniſ incauſari ſecula. cui pelagus rep
peri. & quiete monaſterij quia habendo
non fortiter tenui. quam ſtrictē tenen
da fuerit plendo cognoui. Nā cum michi
ad percipiendum ſacri altariſ muniteriū obedi
entis uirtuſ opponitur. hoc ſub eccleſie colo
re ſuſceptum ē. quod ſi inuita liceat. tēpū
fugiendo deſtatur. P oſtq; hoc nolenti in
aq; reuerti. dum graue eſſet altariſ
muſterij. etiā ponduſ ē cure paſtoraliſ in
iunctū. quod tanto nunc duruſ tolero. qnto
me impare ſentientiſ. in nulla fiducia conſola
tione reſpiro. Quia enī mundi iam tēpora
malis crebreſcentib; termino. ppinquante tur
bata ſunt. ipſi noi qui uiciniſ myſteriſ deſer
uire credimur. curiſ exterioribuſ implicamur.

gram sic fractura organi dissipat. ut hanc pe-
ritis ars nulla componat. Quod autem. ut hui-
opus dicta pcurrent. in his ubi folia non req-
ras. quia psalms eloquia ab eorum tractatoribus
infructuose loquacitatis leuitas studiose com-
poni cōpescitur. dū in tēplo dī nem plantari
phibetur. Et cuncti. pculdubio scimus. quia
quotiens in foliis male lecti segetis culmi pfici-
unt. minore plenitudine spicarū grana tur-
gescunt. Vnde et ipsam loquendi artē quā
magisteria discipline exterioris insinuant.
seruare despecti. Nam sicut huius quoque eptē
tenor enuntiat. non metacismi collisione fu-
gio. non barbarismi confusione deuto. Sicut
modosque etiam ppositionū calis seruare contēp-
no. quia indignum uehementē existimo. ut
uerba celestis oraculi restringam sub regulis
donati. Hec enī hęc abullis interpretibus in
scripturis. auctoritate seruata sunt. Et aqua
nummū quia nra expositio oritur. dignū p-
fecto ē. ut quasi edita soboles. specie sue ma-
tris uniretur. Hic oua u translatione dūsero.

sed cū pbationis causa me exigit. nunc no-
uā. nunc ueterē ptestimonia assumo. ut
quia sedes aplice cui dō auctore psideo uti-
tatur. mei quoque labor studiū. extraque
fulciatur. Et exphert epistola ad lean-
driū episcopū. Incipit pro-
logus beati gregori pape urbis
romē. in libro moralium beati iob.

INCIPIT
EP

multos sepe queritur. quis libri beati iob scriptus
habeatur. Et alii quidē moysen. alii unū quē
libet ex prophetis. scriptorē huius operis fuisse
suspiciunt. Quia enī in libro genesios iobab
de stirpe esau descendisse. & bale filio beor
in regnū successisse describitur. hunc beati
iob longe ante moysi tempora exstisse. credi-
derunt. morem pfecto sacri eloqui nescientes.
quia in superioribus suis partibus solet breuitē lon-
ge post sequentia pstringere. cum studet ad
alia subtilius enumeranda properare. Vnde
& illic iobab priusquā regis iniret existeret
fuisse memoratur. Hec equaquā g exstisse ante

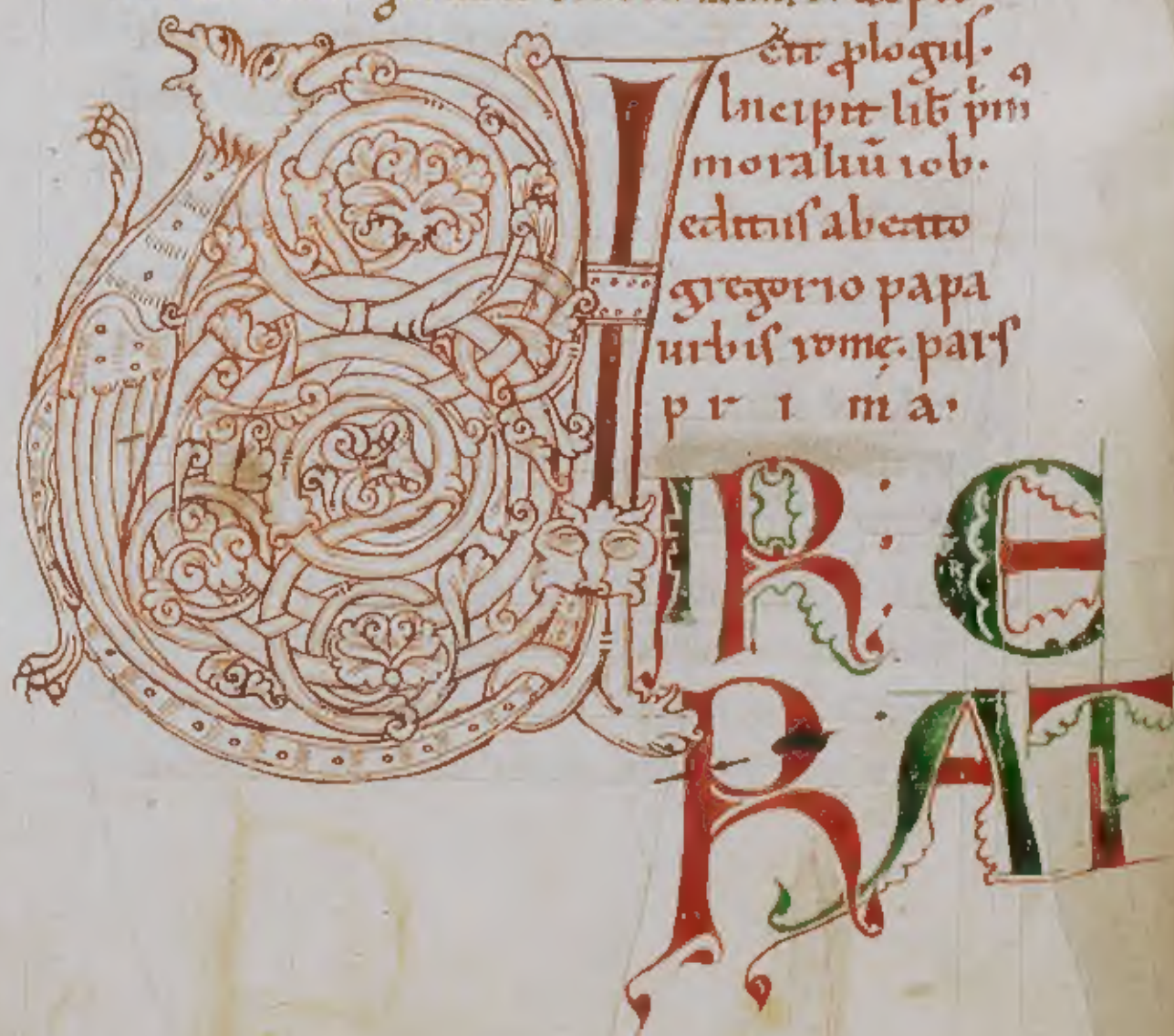
legem cognoscitur. qui israeliticorum iudicium
tempore fuisse signatur. Quod dum quidam
minutim caute considerant. moysen gestorē illius
quasi longe ante positi scriptorē putant. ut
uidelicet is. qui potuit ad eruditionē nrām
legis pcepta edere. ipse credatur etiā ex gen-
tilis uiri hystoria uirtutis ad nos exempla man-
dasse. Nonnulli uero ut dictum ē. scriptorē huius
operis. unū quēlibet de prophetis arbitrantur.
asserentes quod nullus tam mystica dī uerba
cognoscere potuit. n̄ cuius mentē prophetis
spiritus ad supna subleuaret. Sed quis hęc
scripsit. ualde sup uacuo queritur. cū tam
auctor libri ipsi se fidele credatur. ipse g
hęc scripsit. qui scribenda dictauit. ipse scrip-
sit. qui & nullius opere in spirator exstitit. &
pseribentis uoce. imitanda ad nos eius facta
transmisit. Si magni cuiusdā uiri susceptis
eplis legeremus ūba. sed quo calamo fuissent
scripta quirerem. ridiculū pfecto ē. si non
epliarum auctorē scire. sentumque cognoscere.
sed quali calamo earum ūba impressa fuerint
indagare. Cum g rem cognoscim. etq auctore
rei spm scm tenemus. quia scriptorē quirimus.
quid aliud agim. n̄ legentes litteras. de calamo
punctamur. Arbitrari tamen uerū possum.
quod idem beatus iob. q certamina spūalis pug-
ne sustinuit. etiā consumate sue uictorie
gesta narrauit. Hęc mouere debet quod in eo-
dē libro dī dicit iob ut hęc atq illa pultit
iob. Orit enī scripturę sacre ē ut ipsi qui
scribunt. sic dese in illa. quasi de aliis loquantur.
hinc ē enī. quod moyses ait. Erat moyses mitissi-
mus sup om̄s hominē qui morabantur intra.
hinc iohes dicit. Discipulus ille quē diligebat
ihs. hinc lucas ait qd ambularent duo ex
discipulis in uia. cleophas & alius. Quē pfecto
aliū dum tam studiose tacuit ut quidā dicit.
se ipsū fuisse monstrauit. Scriptores g sacri elo-
qui. quia impulsu scī sps agitantur. sic dese
in illo testimoniu tanquā de aliis pferunt. Sēs
g sps p moysen loquitur ē de moysē. Sēs sps.
p iohem loquitur ē de iohē. Paulus quoque q
non ex se ipso loqueretur. insinuat dicens. A n̄
experimēti queritis ei. qui in me loquitur & p.
hinc ē quod angls qui moysi apparuisse descri-
bitur. modo angls. modo dñs memoratur.
Angelus uidelicet ppter hoc. qd exterius loquen-
do seruiebat. dñs autē dī. quia interioris pre-
sident. loquendi efficaciam ministrabat. Eo g
loquens ab interiori regitur. & p obsequiū an-
gelus. & p inspirationem dñs nominatur. hinc
dauid ait. Attendite poplē mī legem meam.
inclinatē aurē urām in ūba oris mei. Non enī
lex dauid. aut poplēs dauid. sed psonā eius ex

tam districto examine. pūboz suoz culpa
reprobaret. Contēpnendo g̃ dñi inuictitate
se retinent. sed inuictitate retinendo prauis
suis sermonibus speculationi rectoz nocent.

Quia u non nūqua heretici diuine gr̃e largita
re pfusi. ad unitatē scē ecclē redeunt. bene
hoc. ipsa amicez reconciliatione signat. Pro
quibz tam iob exorare p̃cipitur. quia hereticoz
sacrificia accepta sūt. nequeunt n̄ p eis uni
uersalis ecclē manibz offerantur. ut eius meritis
remediū salutis inueniant. quā verboz iacu
lis impugnando feriebant. Unde & septem p
eis sacrificia memorantur oblata. q̃ dū septi
formis gr̃e spm̄ confitentes accipiunt. quasi
septē oblationibz expiantur. Hinc ē. qd̄ in
iobis apocalypsi. p̃septem eccliarum numerū.
uniuersalis ecclē designatur. Hinc psalomonem.
de sapientia dī. Sapientia edificauit sibi
domū. exiit colūna septē. I p̃lo g̃ sacrificioz
numero. reconciliati heretici quid p̃us fuerint
expmunt. qui p̃fectioni septiformis gr̃e non n̄
rediendo inguntur. Bene autē tauri. prole
& arietis. obtulisse describuntur. In tauro q̃p
pe ceruix sup̃bi. in ariete autē ducit gregem
sequentiū designatur. Quid ē g̃ p̃eī.
tauros arietesq̃. mactare. nisi eoz sup̃bi ducit
inficere. ut de se humilia sentiant. & post se
corda innocentū. non seducant. Ceruice
enī tumentis ab ecclē unitate resiliant. &
infirmos post se populos. quasi sequentes greges
trahant. Vexant g̃ ad beatum iob. id est
revertantur ad ecclē. & septenario sacrificio
tauros & arietes mactandos offerant. quia ut
uniuersali ecclē coniungantur. humilitate in
tuenientes inficiant. que quid p̃us tument
de sup̃bo ducatu sapiant. Per heliū autē.
qui rectis quidē. sensibz loquitur. sed ad stel
ta elationis ūba dirigit. p̃sona unius cuiq̃
arrogantis expmunt. Multi namq̃ intra scām
ecclē positi. recta que sapiunt. recte p̃ferre
contēpnunt. Unde & diuina increpatione ar
guitur. nec tamen p̃llo sacrificium offertur.
quia fidelis quidē. sed tamen arrogans p̃ ueritate
credulitatis intus ē. sed p̃timoris sui obstacu
lū. acceptabilis non ē. Hunc g̃ increpatione re
darguit. sed sacrificiū non reducit. quia mea
quidē fide ē. in qua eō debuit. sed sup̃na
hunc iusticia increpans. p̃supflus repellit.
Unde & bene heliū. latino sermone dī dī m̄isse.
ut dī m̄isse. Arrogantes enī uiri intra scām
ecclē quam dñi elatē uiuendo refugunt.
cū tamen ueracit̄ credendo confitentur.
Quid est enī dī m̄isse. nomine dicere. nisi cū
eui creditur apta p̃fessione monstrare.
Quid est dñi dñi dicere. n̄ hunc & dñi p̃

diuinitatē credere. & dñi ex incarnatione p̃hibere.
Bene autē post dāpna rerum. post fūta pigne
rum. post cruciatulū uulnerū. post certamina pugnasq̃
ūboz. duplici remuneratione subleuatur. quia
nimirū scā ecclē adhuc etiam in hac uitā posita.
plaboribz quos sustinet. duplicia munera recipit.
cum susceptis plene gentibz. infine mundi iudeoz
corda. etia a se conuicta. Hinc enī scriptum ē.
Donec plenitudo gentiū introire. & sic om̄s isrl̄
saluus fiet. Duplicia post modū recepta. quia
finito labore p̃sentis temporis. non solum ad ani
marū gaudiū. sed etiam ad beatitudinē cor
poris ascendet. Unde bene p̃ propheta dicitur.
n̄tra sua. duplicia possidebunt. Sci quippe
uitā uiuentiū duplicia possident. quia nimi
rū beatitudine mentis simul. & corporis gau
dent. Unde iohannes in apocalypsi. quia ante
resurrectionē corporis elamantes scōz animas
uidit. accepisse. eas stolas singulas aspexit di
cent. Et date sunt illis singule stole abe. &
dictum ē illis. ut requiescerent tempus adhuc
modicū. donec impleatur numerus consensu
& fr̄m eoz. Ante resurrectionē quippe stolas
singulas. accepisse dicti sunt. quia sola adhuc
mentis beatitudine p̃fruiuntur. Binās g̃
acceptū sunt quando cū animarū p̃fecto
gaudio etiam corporis incorruptione uoluerit.
Ate autem afflictio quidē beati iob dī. sed
quantitas tēporis in eius afflictione retinetur.
quia scē ecclē in hac uitā tribulatio cernit.
sed quanto hic tēpore conterenda atq̃. disfe
renda sit ignozatur. Unde & more uertitū
dī. Hinc enī uir. nolle tēpora uel momenta.
que pater posuit. in sua potestate. Per hoc
g̃ quod beati iob. quod quantitas tēporis
in passione retinetur. docemur. quid nescire
debeamus. In longum p̃facionis ūba p̃traxi
mus. ut quasi totū breuiter p̃stringendo
loqueremur. Sed quia ad loquendi initium.
diu loquendo p̃uenim. debemus prius hysto
rie radicem fugere. ut valeam̄ mentē post
modū. de allegoriarū fructu faciare. expli

passio dī.
docem̄ qd̄
expiendo
nouimus.
Phoe u

et plogus.
Incipit lib p̃m
moralū iob.
editus ab eato
gregorio papa
urbis romē. par
p r i m a.

mox intuenti lesus reuerbatur. Quia autem
parvulus est qui terrena diligit. magnus q
etna concupiscit. potest etiam sic non in
convenienter intelligi. parvulum occidit in
uidia. qm huius pestis languore non morit
nisi qui adhuc in desideris infirmatur.
**Explicit pars prima moralium
beati iob. liber quintus s.**

Incipit pars secunda. liber sextus.

historie ueritate beati iob dicta. amicorumq
illius. multica ppositi interpretatione discutere.
quia cunctis uera scientib; liquet. qd redempto
rem mundi totis suis alligationib; curat
sacra scriptura pmittere. cumq; p electos
omnes. ut p eius scilicet studium membra signa
re. Unde & idem beatus iob latino eloquio
dolens dr. ut p eius & nomen & uulnera. re
demptoris nri passio deligetur. De quo ppheta
ait. Vere languores nros ipse tulit. & dolo
res nros ipse portauit. Cui temptator ablati
omnib; & seruos & liberos occidit. q non solu
iudaicu populu ex timore seruientem. sed ip
sos quoq; aptos in suo amore regeneratos.
passionis eius tempore. telo pfidie percussit.
Vulnere beati iob corpus adteritur. q redemp
tor nri. configi clauis in crucis patibulo non
dedignatur. A planta autem pedis usq; aduer

trix uulnera suscepit. quia scdm eccliam
que corpus eius e. non solu p extrema & ul
tima. sed usq; ad summa membra psecutione
seuens. temptator affligit. Unde etia pau
lus dicit. Compleo ea que defunt passionu
xpi. in carne mea. Cui suadere uxor ad
maledicendum nititur. q carnales quiq; in
tra scdm eccliam. ad uitores callidi temptato
ris existunt. Que eni ad maledicendum p
uocat. uitia carnalium designat. q ut sup
ia diximus. intra scdm eccliam incorrecti
morib; positi. quo pfide bonis iuxta sunt.
eo putta durius premunt. Quia eni quasi
fideles uitari nequeunt. afidelib; tanto
de terius. quanto & interius tolerantur.
Amici u illius qui quasi ad consolandum ueni
unt. sed ad uerba asperz in uentionis ex
cedunt. hereticorum specie tenent. qui cu
contra bonos dmi defendere nituntur offe
ndunt. hec itaq; supius latius dicta. nunc
breuiter studii ex mystica designatione
suggerere. ut lector m ex ipsa hac repli
catione meminerit me in hoc opere spiritali
intellectui deseruire. & tam cu utilitatis
usus postulat. subtilit quoq; studii historie
uerba discutere. Cum u necesse est. simul
utruq; complecti. ut spiritales fructus allego
ria germinet. quos tamen ex radice historie
ueritas pducit. Amicos u beati iob quos he
reticorum specie tenere diximus. indistinctis
nequaqua pomia reprobam. q di supna
sententia contra eos dr. non estis loquuti cora
me rectu & primum additur sicut seruus m
iob. pfecto liquet. q non omino despicit.
qd ex meliori copatione reprobatur. In rep
hensione qppe eius incaute dilabuntur.
sed tamen q tanti uiri amici sunt. ex fami
liaritate illius mystica multa didicerunt.
Unde sicut supius diximus. etia uerbis etia
paulus utitur. & hec in aduersionis sue ad
uitorio assumens. plura ex ueritate testat.
que tamen ueritas recte reprehendit. quia
qua libet fortis sententia. contra scm uiru
pferri non debuit. Possunt q mystice eliphaz
uerba pensari. quib; ad beatu iob loquitur
dicens. Ego uidi stultu firma radice. & male
dixi pulchritudini eius statim. Stult qppe
iudeorum populus extitit. qui ipsa in carne
psestia etia sapientie spreuit. Qui quasi
firma radice conualuit. q electorum uitia.
temporalit extinguendo superauit. Sed hunc
eliphaz maledicendo despicit. q nimiru
omnes heretici quoz tenere specie amicos
beati iob diximus. cu de nomine xpi glo
riantur. iudeorum pfidia ex auctoritate

Quis hec non plurius plata credere. n. sententia iudicis audire. qua ait. non
etis locuti coram me rectum.
sicut seruus meus iob. Restat q. ut nullus auctoris uerba reprehendere audeat. que constat quia iudex laudat. sed tanto in tantum suis cautius subtiliusq. rimanda sunt. quanto durius foris sonant. Vir & enim se humani generis dampna considerans. unde q. uenerit pensans. quod homo pollicente ad uersario boni maliq. scientia appetens. seire. perdidit etiam semet ipsum. ita ut uacanter dicat. etiam si simplex fuero. hoc ipsum ignorabo anima mea. Q. post expulsiōis pena flagella quoq. corruptionis sustinet. & adhuc ad carnis ut certe ad mentis interitum. etiam post tormentum tendit ut recte dicat. & innocentem & impium ipse consumit. mediatoris contra hec gratia requiritur dicens. si flagellat. occidat semel. Nos enim quia & ad o. nite recessimus & carne ad puluerem redimus. pena dupl. mortis attingimur. sed uenit ad nos qui pro nobis carne moreretur. qui simpla sua dupl. nre coniungere. & nos ab utraque morte liberaret. De qua paulus dicit. quod autem mortuus est peccato mortuus est semel. Dapna q. uir se nre corruptionis aspiciat. & una que duas nras destruit mortem mediatoris querat. atq. hanc desiderans dicat. si flagellat occidat semel. Sed ecce quasi humilitati renititur. quod p. n. sub inferitur. & non de penus innocentium rideat. Q. tam ualde humili mi sine difficultate cognoscim. si humili hoc mente pensamus. lunctis & eni liquet. qd omne desiderium pena est cum differtur. salomone quoq. attestante qui ait. spes que differtur. affligit animam. Ridere autem d. e. humane nolle afflictioni miseri. Vnde psalomonē rursu dñs reprobis in culpa p. uantibus dicit. ego quoq. in uertit uro ridebo. id est afflictionis uis nulla pietate comparior. Ante redeptoris q. aduentu pena sua electi omnes habuerunt. quia estuante desidio. incarnationis ei mysterioru uidere cupierunt. ipso attestante qui ait. Multi dico uobis uisti & pphete uoluerunt uidere que uidetis. & non uiderunt. Pene itaq. innocentium sunt. desidia iustorum. Quousq. ergo electorum suorum uota dñs non patiens distulit. quid aliud qua penas innocentium rursu. itaq. uir se uenturi redeptoris dona considerans. & uotum suorum dilatione grauer tolerans dicat. si flagellat occidat semel. & non de penus innocentium

rideat. Ac si apte exorre dicens. quia uita nra cotidie flagello uindictę. p. culpa atteritur. ille iā ueniat. qui pro nobis semel sine culpa moriat. ut de innocentium penus dñs ultra non rideat. si ipse carne passibilis apparere. in cui se desiderius mens nra castigat. Vel certe si risum dñs eius leticia appellat. de innocentium penus ridere dñs dñs q. quo anobis ardentius queritur. eo de nobis suauius letatur. Quasi quod dā q. p. ei expena gaudium facim. cui p. scā desideria. p. ei nos amore castigamus. hinc psalmista ait. Constituite diē sollempnem inconfrequentationib. usq. ad cornu altaris. Sollepnē nāq. diē dño inconfrequentatione constituit. quis quis se assidue in ei desidio affligit. Qui nimiru sollepnitatis diē usq. ad altaris diē cornu tendi p. cipitur. q. tandiu necesse est ut quisq. se afficiat. quo usq. ad supni sacrificij altitudinē. id est ad gaudia etna ptingat. lustrus q. uir q. impleri desiderium suu appetit non differri. humilit. dicit. non de penus innocentium rideat. Ac si diceret. vota nra libent. accipiens ultra non differat. sed ostendendo exhibeat ei. qui nos insua expectatione castigat. Quia u. ei specialit. beatus iob. occidi semel petiuit. qui carnis solius mortem in mundi. pro nobis sine tolerauit. p. n. aperit. qui ipsu quoq. ordinē ei passionis adiungit dicens. Terra data est in manu impij. uultu iudicij ei operit. Quid eni tñs nomine. n. caro exp. m. tur. Quis appellatione impij. n. diaboli designatur. huius impij manus fuerunt hi. qui in redeptoris nri morte grassati sūt. Terra itaq. data est in manu impij. quia antiquus hostis redeptoris nre corrumpere p. se teptando non ualuit. sed ei carne p. uos satelletes adtraditui p. missus extinxit. & dispensationi supne pietatis nesciens. ex hac ipsa permissione. seruauit. Tribus & eni redeptore nrm teptationib. pulsans. cor di temerare non ualuit. sed eu uidē nre adtraditione carnis exortauit. cuiq. ei cohortē atq. apontificib. & phariseis ministros tradidit. nimiru iste impius manu adtraditum tetendit. huius tñs iudices. sacerdotes & pncipes pilat. atq. in lutores multos fuerunt. Iste itaq. impius. uultu iudicij ei operit. q. corda p. sequentiu ne auctore suu cognoscerent. malitig. nubilo uelant. Vnde ppaulu dñs. Usque in hodiernu diē cum legitur moyses. uelam est sup cor eoz. Qui rursu ait. Si eni cognouissent. nuqua dñm gl. crucifixissent. Vultus q. iudicij optus extitit. q. mens p. sequentiu. eu que carne tenere potuit. dñm nec p. miracula agnouit. Quia uero

ferreo & plumbi lamina scripta sunt. Quia
hec etiam dura gentiliū corda cognouerunt.
quid aliud nisi scilicet insilice uisa sunt. Et no-
tandum quia in plumbi quod scribitur ipsa metalli mol-
lities citius deletur. Insilice uero tardius quidem
ualeat littere exprimi. sed difficilius deleri.
Non ergo in merito per plumbi lamina iudea expri-
mitur. que precepta dei & sine labore precepta. &
eius celeritate perdidit. Recte per silicem gentilitas
figuratur. que uerba sacri eloquii uix custodi-
enda suscipere potuit. sed tam fortiter suscepta
seruauit. Et stilum uero ferreum quid aliud quam for-
tis dei sententia designatur. unde & per prophetam
dicitur. Percuti iude scriptum est stilo ferreo in
ungue ad amantino. In ungue finis est corpo-
ris. Ita uero lapis durus est ad amantem. ut ferro
non ualeat secari. Et stilum uero ferreum fortis sen-
tentia. per ungue uero ad amantem signatur
finis eternus. Percuti uero iude stilo ferreo in un-
gue ad amantino scriptum esse dicitur. quia
culpa iudeorum per fortis dei sententia. infine ser-
uatur in finito. Recte quoque etiam per plumbi
lamina eos accipimus. quos auaricie pondus
grauat. quibus per inerepantem prophetam dicitur.
filij hominum usquequo graues corde. Et plu-
bum namque cui natura grauis est ponderis.
peccatum auaricie specialiter designatur.
quod mentis quam infecerit ita grauem reddit.
ut ad appetenda sublimia attolli nequaquam
possit. hinc enim in zacharia scriptum est. Leua
oculos tuos & uide quid est hoc quod egreditur.
Et dixi. Quid nam est. & ait. hec est anfora e-
grediens. Et dixit. hic est oculus eorum in uni-
uersa terra. Et ecce talentum plumbi portabatur.
Et ecce mulier una. sedens in medio anfore.
Et dixit. hec est impietas. Et percutit eam in
medio anfore. & misit massam plumbi in os eius.
Qui de hac uisione anfore & mulieris & plumbi
ut lacus quid cognouisset. ostenderet. adhuc
secutus adiuuaret. Et leuaui oculos meos &
uidi. & ecce due mulieres egredientes & spiritus
in alis earum. & habebant alas quasi alas mului.
Et leuauerunt anforam inter terram & celum. Et
dixi. ad angelum qui loquebatur in me. Quo iste
deferunt anforam. Et dixit ad me. Ut edifice-
tur ei domus intra sennar. Quia d prophetam
testimonium inuoluit. per documentum plumbi pro-
tulimus. si non etiam repetentes exponamus.
At enim leua oculos tuos & uide. Quid est hoc
quod egreditur. Et dixi. Quid nam est. &
ait. hec est anfora egrediens. Volens deus per

phor ostendere humanum genus. ex qua ab eo
maxime culpa dilabatur. per imaginem anfore
quali patens os auaricie designatur. Auaricie
quippe uelut anfora est. que os cordis in am-
bitu aptum tenet. Et dixit. hic est oculus
eorum in uniuersa terra. Multos obtinuit sensus ho-
mines cernimus. & tamen eos in malis actibus
astutos uidemus. Propheta quoque attestante
qui ait. Sapientes sunt ut faciant mala.
bene autem facere nesciunt. hi itaque sensu
torpent. sed in his que appetunt. auaricie
stimulus excitant. & qui ad bona uidenda
ceci sunt. excitantibus primis ad pagenda
mala uigilantes fiunt. Unde recte de hac
eadem anfora dicitur. hec est oculus eorum in uni-
uersa terra. Et ecce talentum plumbi portabatur.
Quid est talentum plumbi. nisi excedens auaricia
pondus peccati. Et ecce mulier una sedens
in medio anfore. Quia mulierem nescisse que
est dubitare possem. ilico angelus innotuit.
Hic illic mox sequitur. Et dixit. hec est im-
pietas. Et percutit eam in medio anfore. Impie-
tas in medio anfore percutitur. quia nimirum
in auaricia semper impietas tenetur. Et misit
massam plumbi in os eius. Massa plumbi in os
mulieris mittitur. quia scilicet impietas
auaricie peccati pondere grauatur. Si enim
adea que deorsum sunt non ambiret. erga
deum ac proximis impie nequaquam existeret.
Et leuaui oculos meos & uidi. & ecce due muli-
eres egredientes & spiritus in alis earum. Quid aliud
in his duabus mulieribus accipimus. nisi duo princi-
palia uitia. superbia uidelicet & gloriā inanē.
Que impietati absque ulla dubitatione coniu-
ntae sunt. Que in alis suis spiritum habere nar-
rantur. quia & in actionibus suis sathanę uolun-
tati deseruiunt. ipsi quoque per prophetam spiritum ap-
pellat. de quo salomon ait. Si spiritus potestate
habentis ascenderit super te. locum tuum ne
dimiseris. Et de quo in euangelio dominus dicit.
Cum immundus spiritus exierit ab homine. ambulat
plocā arida & inaquosa. Spiritus in alis earum est.
quia superbia & inanis gloria per omne quod agunt.
sathanę uoluntati famulantur. Et habebant
alas quasi alas mului. Mului semper nature
studet insidiari pullo. Iste ergo mulieres alas
habent quasi alas mului. quia actiones ea-
rum diabolo sunt. perculdubio similes. qui in-
sidiatur utque paruulo. Et leuauerunt
anforam inter terram & celum. Superbia & uana
gloria habent hoc proprium ut eum quem infeco-

non in lingua exerto. sed sub lingua p'mitt. Bene
autē de hoc hypochrita dicit. Parcet illi & non de
relinquet illud. & celabit in gutturo suo. Malo enī
quod diligit parcat. quia non hoc in semet ipso pe
nitendo p'sequitur. Vnde & additur. Non derelin
quet illud. Si enī uellet relinquere nequaquā
parceret. quia p'sequeretur. Sed hoc celat in gut
turo. quia seruat in cogitatione. ut nūquā pfe
rat in uoce. Sequitur. Panis ei in utero illius. uertit
infel aspidū in trīsecus. Quod panis in utero. hoc
est sacietas tēporalis delectationis in mente. Sa
cietur g' nunc hypochrita illata laude. delecte
tur honoribz. panis ei in utero illius. uertit
infel aspidū in trīsecus. quia sacietas transito
rie delectationis. in retributionis finē ad ama
ritudinē uertetur. Et fel aspidū id est maligno
rū spūm p'suasio fuisse cognoscit. quod hic laus
gl'e esse credebatur. Tunc & enī iniqui uident
quod antiqui serpentis ueneno infecti sunt.
dū flammis utricibus traditi. cū eodē suo per
suasore cruciantur. Panis iste aliud in ore sapit
& aliud in utero. quia transitorie delectatio
nis letitia dulcis est. cū hic quasi mandendo a
gitur. sed amarescit in utero. quia p' acta leti
tia deglutitur. ad penā. Vel certe quia panis
scripturę sacre intelligentia. n' inconuenient
accipitur. que mentē reficit. ei; boni operis
uirtutes p'ebet. & plerūq; hypochrita etiā sacri
eloqui; erudiri misteris studet. non tamen
ut ex eis de uiuat. sed ut ceteris hominibus
quā sit doct' appareat. Panis ei in utero illius
infel aspidū in trīsecus uertit. quia dū sacre
legis scientia gl'atur. utq; potū conuertit
sibi in ueneni poculū. & inde reprobis mortē.
unde ad uitā erudiri uidebat. Hec hoc autē
inconuenient' accipit. quod non nūquā hy
pochrita dū doctrine uerbo ad ostensionē stu
det. diuino iudicio cecit. hoc ipsū uerbum
p'ue intelligit. quod male querit. Cū in erro
re hereseos labitur. contingit ei. ut sicut de
felle aspidū. sic infelix de pane moriat. & in
doctrina sua mortē inuenit. quia in uerbis
utq; uitā minime querit. Sepe u' euenit
ut diuine ammonitionis eloquia etiā si recte
hypochrita intelligat. quia in opere nequaquā
seruat. hec etiā priusquā p'sentis uitę cursū
finiat amittat. ut p'dat scire quod sciendo
noluit agere. Vnde & subditur. Diuitias quas
deuorauit euomet. & de uentre illius extrahet
illas dī. Vult hypochrita scire diuina eloquia
nec tamen facere. uult doct' loqui. nec uiue

re. & p' eo quod n' agit que nouit. etiā hoc qd
nouit amittit. ut quia scientię sue purā op'a
tionē non sociat. contēpta puritate boni op'is.
& scientiā p'dat. Diuitias g' sacre legis quas le
gendo deuorauit. obliuiscendo euomet. eas que
de uentre illius dī extrahet. quia hoc quod ser
uare noluit. iusto iudicio de ei memoria euo
lit. ne p'cepta dī sacre in lingua teneat. que
non seruat in uita. Vnde p' propham dicit.
Peccatori autē dicit dī. Quare tu enarras
iusticias meas. & assumis testamentū meū per
os tuū. Que etiā uerba doctrine. si quando
contingit ut hypochrita usq; ad finem uide
atur in ore retinere. inde magis dānabit.
unde bono dī munere etiā malus minime
priuat. Scriptū quippe est. Memoria re
tinentibz mandata ei. ut faciant ea. Qui g'
mandata illius memoria retinet. sed nequaquā
facit. in doctrine uerbis sententias quibus dāp
netur tenet. hinc quippe in zacharia scrip
tum est. Quid tu uidet zacharia. Et dicit.
Ego uideo uolum' uolans. Longitudo ei uigin
ti cubitor. & latitudo ei decē cubitor. Et
dixit ad me. hec est maledictio que egredit
sup facie uniu'se t're. quia omīs fur sicut
ibi scriptū est iudicabitur. Quid namq; e
uolumen uolans. n' scriptura sacra. Que dū
de celestibz loquitur. ad sup'iora mentis nrę
intentionē leuat. quia dum illā sup nos ei
aspicim'. ima attendere. id est concupiscere
deuitamus. Que latitudine decē cubitor.
longitudinē u' uiginti habere phibetur. q'
latitudo op'ationis nrę simpla est. & longa
nimital sp'ei induplū tendit. qm' p' bono nrō
opere & hic nobis mentis requies. & illic gau
dia et'na p'parantur. ueritate attestante
qui ait. Siquis reliquerit domos. aut agros.
& cetera. centuplū in hoc s'cō recipiet. & in
futuro uitā et'na possidebit. Centenari
quippe numerus decuplato denario fit per
fectus. hic itaq; centuplū recipit. quia &
si nichil habuerit. ipsa tamen p'fectione m
tis iam in hoc s'cō habere nichil querit. Quia
g' phanc duplū nobis p' simplo reddetur. re
ste hoc uolum' p' uiginti cubitos in longum
tenditur. que p' decē dilatatur. Sed quia
hec ipsa sacra eloquia ad et'nam dāpnationē
sunt eis qui illa uel scire nolunt. uel certe
sciendo contēpnuunt. recte de uolumine hoc
dicit. hec est maledictio que egreditur sup
facie uniu'se t're. Et cuius maledictio

et tunc ut plerique dei delident. et utique
suis tempora in desideris carnalibus expen-
dant. sed tamen superna gratia respectu. in ex-
tremis suis ad deum redeunt. quae se iudi-
cia eterna cognoscunt. cunctaque quae se per-
uerse egisse meminerunt. fletibus puniunt.
atque haec uere se insequi rectis operibus ostendit.
quibus subsequente iusticia perfecto totum di-
mittit. quod ante deliquerunt. Hinc enim per prophetam
spiritus sanctus anna dicit. Dominus iudicabit fines terre.
quod nimirum ante acta uita dei non iudicat. quando
posteriora peccatorum respectu supernae pi-
etatis illustrat. Hinc moyses ait. Primogeni-
ta asini mutabis ovis. Per asinum quippe
immundicia. per ovem uero innocentia designatur.

Asini igitur primogenita ovis mutare est. immu-
ndas uero primordia innocentiae simpli-
citate convertere. et per quam illa peccator
egit. quae ut immunda dominus respuit. ea iam
agendo perfectat. quae de sacrificio impo-
nat. Quia igitur peccator post sua opera euer-
tit. et ab actionum suarum tenebris iuxta
finem aliquando reuocat. recte nec dictum est.
et lumen illi super tinnos tenebris. Sed graui lue-
tu afficit eadem gratia. quae post facinora mente
replet. Nam male gesta ad memoriam redu-
cit. sibi quod hominem quam sit iuste dampnandus
ostendit. Unde fit ut peccator omne quod se
egisse reminiscitur. cotidianis fletibus inse-
quat. et quod magis ualeat iam quod iustum est cer-
nere. eo ardentius appetit in iustum se gemi-
tibus punire. Unde apte subiungitur.

Post eum rugit sonitus. Quae enim dominus illustra-
ndo repleuerit. ei perculdubio uita inlancu-
uerit. atque illuminat. tunc quo magis
eterna supplicia insinuat. eo hanc durius
de transacta nequitia gemitibus fatigat.
et dolet homo quod fuit. quod bonum iam incipit
uidere quod non fuit. Odit qualem se fuisse me-
minit. amat qualem se esse debuisse cognos-
cit. et solam iam penitentiae amaritudinem
diligat. quod caute considerat in quibus uolup-
tatibus sua delectatione peccauit. Bene-
figitur post eum rugit sonitus. quod cum mente
deus ingreditur. etiam perculdubio quod mox
penitentiae gemitus sequatur. ut ei iam salu-
briter flere libeat. quae prius de iniquita-
tibus flenda iocunditate gaudebat. Sed
quo uberius culpa fletur. eo altior cogni-
tio ueritatis attingit. quod ad uidendum
lumen eternum polluta diu conscientia lau-
cro baptismi renouat. Unde post peniten-
tiae rugitum apte subiungitur. Tonabit uoce
magnitudinis suae. Uoce enim suae magni-
tudinis dominus tonat. cum se nobis iam per lamina
bene preparatis quam sit magnus insuper in-
sinuat. Quasi enim de caelo tonitruus pee-
dit. cum nos incuria negligentia quod tor-
pentis respectus gratiae pauore subito pec-
tat. atque uictrici sonitus de superioribus;

audim. quod terna cogitantes superni tro-
ris sententia repente permesum. et mens
bene iam de sumis sollicita trepidat. quae
prius in finibus male secunda torpebat. Sed
isti uisitacionis occulte quibus modis se nobis
insinuat. tunc ignorat. neque ipsi mentis acie
comprehendit. cui ad meliorem intentio comu-
tat. Unde apte subiungitur. Et non inuestiga-
bit eum audita fuerit uox eius. Vox domini au-
dit eum gratiae eius aspiratio mente respicit. cum
insensibilis occulte surditatis rupit.
et cor ad studium summi amoris exercitatum
uirtutis intus clamoribus penetratur.
Sed ista uoce superuenientis spiritus quae se mau-
re cordis insinuat. nec ipsa mens quae per
hanc illustrata fuerit inuestigat. Pen-
sare enim non ualeat inuisibilis uirtutis quibus
sibi meatibus influat. quibus ad se modis
ueniat. quibus recedat. Unde bene per io-
hannem dicit. Spiritus ubi uult spirat. et uocem
eius audis. sed nescis unde ueniat et quod uadat.
Uocem enim spiritus audire est. ut compectionis
intus in amore inuisibilis editoris
assurgere. Sed nemo scit unde ueniat. quia
ignorat per ora predicatorum quibus se ad nos
occasionibus fundat. Et nemo scit quod uadat.
quod cum una predicatione multi audiunt.
intelligi perculdubio non potest. quae deserens
abiciat. et cui ingreditur cor requiescat.
Vna quippe foris res agit. sed non per hanc uno
in intuentium corda penetrantur. quod inui-
sibilis uisibilia modificat. inhumanis
cordibus causarum semina incomprehensibi-
liter plantat. Hinc est quod resuscitato la-
zaro multi crediderunt. sed tamen uideorum
plurimi ad persecutionis zelum ex hac ipsa
resuscitatione commoti sunt. Vnus igitur idem quod
miraculum quod aliis lumen fidei praebebat. aliis
per inuidias tenebras a lumine mentis ex-
cecauit. Hinc est quod utique lacro et eandem
et suis moribus simile mortem redepto-
ris uidit. sed ea superbiendo aliter contumeliosus
laccessere non timuit. quam timido aliter hono-
rauit. atque in una re una utriusque cogi-
tatio non fuit. quod hanc internam arbiter in-
uisibilis modificando distinxit. Sed hi
occulte aspirationis modi. quod comprehen-
di nostra cogitatione nequeunt. nimirum
diuinae uocis uestigia nesciunt. Bene igitur
dicit. et non inuestigabit eum audita fuerit
uox eius. Unde et adhuc apte subiungitur.
Tonabit deus uoce sua mirabiliter. Uocem suam
deus mirabiliter tonat. quod occulta in corda
nostra incomprehensibiliter penetrat. Quae
dum latentibus moribus praeint in timore et
format in amore. quanto ardore sequend-
sit. aliquis silentio clamat. Et quidam impul-
sionis numerus inuit. cum nil sonare inuo-
ce. Quae tanto apud nos ualentius pre-
pit. quanto et ab omni exteriori strepitu

tumultu pmt. S; prudent sicomox as
cendim. si puido eam que diuinitus
pcepit stulticia tenem. Quid eni in hoc
mundo stultius qua amissa n querere.
possessa rapientib; relaxare. nulla p
acceptis iniuriis iniuria reddere. immo
adiunctis aliis patientia pbere. Qua
si eni sicomox nos ascendere dñs pcepit.
cu dic. Qui auferit que tua se ne repe
tas. Et rursum. Siq; te percussit indec
tera maxilla. pbe illi & altera. Per sico
mox trñsient dñs cernit. q; p hanc sapi
entē stulticia. & si necdū ut ē solide.
ia tam p contemplationis lum. dei sapi
entia quasi intñitu uidet. Quā uerba
belui uerba uidere nequeunt qui sibi
sapientes uident. q; ad cōspiciendū do
minū inelata cogitationū suarū tur
ba dephensi. adhuc sicomori arbore
n inuenerunt. *Incipit liber*

Sept. xxviii. xxviii

OST dampna rerū. post funera pigno rū. post uulnera corporis. post uerba male suad / en tis uxorū. po st etumeliosa dicta consolantiū. post sus cepta fortit iacula tot dolor. de tanta uirtute constantis lau dand' a iudice beatus iob fuerat. s; si ia de pñen ti solo esse euocandus. At postquā hic adhuc duplicia receptur' est. postquā saluti pristine restituit. ut reb; redditus duntius utat. ne p elationis gladiū ipsa illū sua uicto ria sternat. debet omips dñs increpare p districtā iusticiā quē seruat ad uitā. Quid eni peius plerumq; animā. quā con scia uirt' inficit. Quē illā dñs

ēsidatione sua inflat. a plenitudine ueri tatis euacuat. & dñs se ad pēpienda pñia sufficere suggerit. eā a meliorationis in tentione distendit. Iust' q; iob ante flagel la exētit. s; iustior p flagella pmanit. & laudatus ante a dei uoce. postmodū creuit ex uerbere. Profecto uelut tuba ductilis ex percussione pducta. in laude dei tanto eleuatus ē. quanto maiore ē castigatione percussus. S; humiliand' erat iste. qui pstratus uicerib; sic uirtutib; stabat. Humiliand' erat. ne tā robustis simū pecc elationis tela confoderent. qd' ēstabat certe q; & illata uulnera non uicissent. Requiritur nimirū fuit homo. cui debuisset cōparatione supari. S; quid qd' de eo uoce dñi dr. uidisti ser uum meū iob qd' n sit ei similis uir sup tram. Cui' cōparatione poterat uinci. de quo deo attestante dr. q; nul lus hominis cōparatione possit equari. Quid itaq; agendū est nisi ut ex pñona sua ipse dñs suas illi uirtutes narret. & dicat ei. Nūquid pducis luciferū in tēpore suo. & uesperū sup filios tēp' cōsurgere facis. & iterū. Nūquid apte sunt tibi porte mortis. & hostia tene brosa uidisti. ut certe nūquid post ortū tuū pcepisti diluculo. & ostendi sti aurore locū suū. Quis ū ista nisi dñs potest. Et tam interrogat homo. ut cognoscat q; ista n potest. quatin' uir qui tam inmensis uirtutib; creuit. & nulli hominis exēplo uincit. ne ex tolli debeat dei cōparatione superetur. S; oquā potenter erigitur. qui tā subli miter humiliat. O quanta ē hominis uictoria. ex dei cōparatione pdidisse. O quanto hominib; maior ē. qui testimo nius conuincit deo minor. Multū q;ppe potens ē. qui tali interrogacione ostendi tur q; potens n est. Sed q; ad obscura nimis differenda ducimur. ad eidē tēp' iam uerba ueniamus. Respondens autē dñs iob de turbine dixit. Notandū uideo. q; si sano atq; incolomi loqueret. ex tranquillitate dnica locutio facta diceret. Sed q; flagellato loquitur. de turbine locut' fuisse describit. Alit' eni dñs seruis suis loquit. cum eos intrin secus p cōpunctionē puehit. alit' cū p districtiōnē ne extollant' pmt. per blandā eni locutionē dñi aman da dulcedo ei ostendit. p terribilē uero potestas ei metuenda monstrat. In illa psuadet animē ut pficiat. in ista reprimitur que pficit. in illa discit qd' appetat. in ista quod metuat. Per illā dicit gaudere & letare filia sion. q; ecce ego uenio & habitabo in medio

dera portauerit. Ne beat⁹ iob in supbia de uirtutū
suarū potentia subleuet^r. in ipsa dñici prima
parte sermonis de scōz p̄dicatoz cōmemoratiōe
discutitur. ut q̄nto illos admirabiles uenire am
spiceret. tanto in eoz cōparatione de se uili^r esti
marec. Quod idcirco a dño iā quasi p̄teritū descri
bit. quia q̄qd foras futurū ē mox. int^r iā factū
ē in p̄destinatione. Dicit itaq; ei. Vbi eras q̄ndo
ponebam fundamēta t̄z. Ac si apte diceret. Vntu
tē fortū considerā. mag; eoz ante sc̄lā auctore pen
sa. & cū eoz q̄s in tēpore uidentū mirabiles suspici.
p̄pende q̄ntū in subdi debet. quē auctore mirabi
liū sine tēpore cōgnoscat. S. q̄r. **Indica in si habes**
intelligentiā quis posuit mensuras ei si nosti. uel q̄s
recendit sup eam lineam. Mensurariū linee in t̄ia
rū partione tendunt. ut dimensionis equitas ex
ipsa lineariū tensione teneat. Incarnat aut dñs ad
ecclām ueniens mensuras t̄z lineis mensus ē. qui
fines ecclē occultis iudicij subtilitate distinxit. hui
terre occulte m̄sure. & linee tendebant. q̄ndo p̄dica
tores sc̄i agente spū in alijs partib; mundi uocalant^r
ut uenire ad alias n̄ partes arcebant^r ne accesserent.
Paulus nāq; ap̄ls cū machedoniā p̄dicare negligeret.
p̄uisti illi apparuit uir machedo q̄ diceret. transiens
in machedoniā adiuna nos. At omnia sic scriptū est.
tēptabant ap̄li ire in asiam. & n̄ p̄miserunt eis sp̄c ih̄u.
Dñs ḡ p̄dicatores sc̄i & uocant^r ad machedoniā & ab
asia p̄hibent. ista occultariū mensurariū linea illic
ducta ē hinc reducta. Illic tendit ut machedoniā in
tra sc̄z ecclē spacia colligat. hinc attrahit ut extra
fines fidei asia relinquat. Erant q̄ppe tē in ea q̄ colli
gendi n̄ erant. quib; iuxta meritū suū p̄dici. iā nunc
asia intra m̄suras ecclē tō largiente suscepta ē. Inter
has ḡ m̄suras sc̄i om̄s electi. extra has om̄s rep̄bi etiam
si intra fidei limite cō uideant. Unde & in apocalyp
si scriptū ē. Attitū qd foris tēplum ē. ecce foras. ne me
tiaris eū. Quid enī attritū aliud. quā latitudinē sig
nificat utq; p̄sentis. Et recte foris tēplū sc̄i q̄ patri
um designant. atq; ideo metiendi n̄ sc̄. q̄a angusta
porta ē que ducit ad uitā. Et latitudo utq; p̄uioz.
n̄ admittit ad m̄suras & regulas electoz. Istē sp̄ales
linee occulto iudicio tendebant. q̄ndo curā dicenti
magister saguar te quocūq; ieris. eidem magistri uo
ce responsū ē. uisipes foueas habent & uolucres ḡli in
dos. fili aut hominis n̄ habet ubi caput reclinet. Istē
m̄surę & linee tendebant. cū curā dicenti. dñe per
mitte me p̄mū ire & sepelire patre meū. eidē ma
gistri uoce responsū ē. sine ut mortui sepeliant mor
tuos suos. tu aut uade annuntia regnū dñi. Ecce
ali sc̄anturū se p̄mittere & repellere. ali relaxandū
se postulat & retinet. Vnde hoc. n̄ qd sup occulta
cordis spacia supnoz iudicioz linee tendebant. ut
& hunc int^r incōprehensibiles m̄sure anstringeret.
et ille foras n̄ inuiste remaneret. Sed cū nullus
nesciat quia dñs has occultoz iudicioz lineas ten
dat. cur ad iob dicit^r **indica in si habes intelligen**
tiam. q̄s posuit m̄suras eius si nosti. uel q̄s recendit
sup eā lineam. An idcirco requirit. ut qd nosse sed
tam p̄termittere poterat moreret. quatin pond se
cretoz dñi sollicitius penset. dispositionē uidelicet bo

minis non in humanis uirib; sed in manu consiste
re conditoris. ut dñi confidat inuisibilit^r ista q̄s agat
sue uirtuti nichil tribuat. nec iā de se aliqd audeat cū
dñi iudicia occulta formidat. si p̄pendens desup mensu
ras & lineas incōprehensibilit^r tensas. sit tanto magis
pendere indec om̄ia in potestate mensuris. Seq̄r.
Sup quo bases illi solidate sunt. Quid aliud huius
t̄z bases. q̄ sc̄z ecclē p̄dicatores accipim^r. In basib; q̄ppe
colūpnę in colūpnis aut toti fabricę pond erigat. Non
ḡ inmerito doctores sc̄i. basū nomine designant. quia
dñi recta p̄dicant. & p̄dicationi sue uiuendo concordant.
om̄e pond ecclē fixa morū suoz grauitate sustentant.
aspas ab infidelib; tēptationes ferunt. & queq; in p̄cep
tis dñi uelut difficilia a fidelib; formidant. exemplis
opum facilia ostendunt. Vnde & bene cū in t̄pore ecclē
tabernaculū figeret^r ad moysen dñs. Facies colūpnas qua
tuor. & bases earū uestitas argento. In argento enī
q̄d aliud qm claritas diuini sermonis accipit. Sicut
scriptū ē. Eloquia dñi eloqa casta. argentū igne exami
natū terre. Bases ḡ argento uestite quatuor colūpnas
tabernaculi sustentant. q̄a dñi p̄dicatores ecclē diuino
eloquio decorati in cunctis se exēplū p̄bent. quatuor
euāgelistarū dicta. & ore & opib; portant. Possunt p
bases etiā p̄phę signari. q̄ dum p̄mū apte de dñica in
carnatione locuti sūt. quasi quasq̄ bases eoz conspiciunt^r
a fundamēto surgere. & sup positę fabricę pondera su
stinere. Vnde ad moysen rurū ad moysen. dñs cū
tabernaculū tabulas erigi p̄cepit. fundi earū bases
argenteas iubeo. Quid enī p̄ tabulas. n̄ ap̄li exten
sa in mundū p̄dicatione dilatati. Qd p̄ bases argen
teas. n̄ p̄phę signant. Qui sup impositas tabulas ip
si firmi ac fideles sustentant. quia ap̄loz uita dñi eoz
p̄dicatione instruit. eoz & auctoritate solidat. Vn
de & coniunctę b̄ne bases singlis tabulis supponunt.
quia dñi p̄phę sc̄i in uerbis suis de mediatoris incarna
tione concordant. subsequentes p̄dicatores ecclē indu
bitant edificant. ut cū a semet ipsis n̄ discrepant.
illos in se robustius figant. Hec inmerito bases q̄b;
p̄phę signant. ut ex argento debeant fundi p̄cipit.
Argenti q̄ppe claritas ex usu seruat. sine usu aut in
ingredine uertit. Propharū quoq; dicta ante medi
atoris aduentū quia in usum spiritalis intelligentie
n̄ erant. dñi conspici pre obscuritate n̄ poterant. q̄si
nigra remanebant. At p̄qm mediator ueniens ea
ante oculos n̄os incarnationis sue manu terfir. q̄qd
in eis lucis latebat inclaruit. sensusq; patrū p̄ceden
tium in usū dedit. quia uerba reb; exposuit. Sicut
itaq; p̄phas seu doctores extenuis tēporib; subsequen
tes basū apellatione significet. dicat. **Sup quo bases**
illi solidate sunt. subaudis n̄ sup me. q̄ cuncta mi
nabilit^r teneo. & bonis exteriorib; intus p̄ncipalit^r presto.
Q̄ in enī sibi qd bonū ē tributo. solida basis n̄ ē. quia
dñi fundamēto n̄ inuitat. ipso suo pondere in ima p̄ci
pitat. Sed cū tā multa de sc̄z ecclē constructione refe
rant. audire mens appetit. minime nationes quia uir
tute coniunctę sint. id ē diuersa hui^r domⁱ edificia q̄
sibi arte concordent. Seq̄r. **Aut quis dimisit lapi**
dem angulare eius. Iam p̄ diuinā grām om̄ib; li
quet. quē scriptura sacra angulare lapidē uocat. Iū
pfecto. q̄ dñi hinc iudaicū. illinc gentile pplm susci

mens amittat. conceptus in mundicie ea que famulari
poterant mēbra castigat. ne usq; ad corruptionē exaltet
corporis fecer. Ecdit auaricia stimulat. sed ne celesti reg-
no mens careat. intra claustra se parsimonie contenta p-
ligat. ne in prauo se opere dilaret. & usq; ad extiores act-
mūz confupiscētie estus excludet. Supbia inflat. s-
ne uerā celsitudine amittat. considādo quisq; qā pul-
uis ē. ab altitudine se concepte elationis humiliat. cer-
tans nimirū ne qd in suggestionē cogitationis tolerat.
in exercitatione opus erupat. Bene g dī posui uacū et
ostia. & dixi huc usq; ueniet. & non pcedet ampli. & hic
confringet tūmtes fluctus tuos. quia dū electi quisq; & tēp-
tatur uicis & tam facere male suggesta reuēit. quasi
mare clausum tenet. Qd & si intus tumultuosus cogita-
tionū fluctib; mētem percutit. statuta tam bene uiuen-
di littora n̄ excedit. Qd mare qdē in timore se erigit.
s- dū fixae deliberationi cordis illud. fractū redit. Beat-
g iob ne sibi tribuat qd contra pcellat cordis fortit stat.
uoce diuina audiat. Quis concludit alijs mare. qm
do erūpebat quasi de uulna pcedens. Et cetera. Acsi
ei apte dicet. Incassū te extius in bonis opib; penlas.
si n̄ me intus qui in te tēptationis undas cōpescit con-
sideras. Ut enī tu fluctus ferre possis in ope. meq; uir-
tutis ē. qui fluctus frango tēptationis in corde.
Explicit Liber .xxviii. Incipit liber .xxviii.

hīs dīs m̄r̄ hō ap̄e. in eo qd
uirtus & sapientia dī ē. de
patre ante tēpora natus ē.
uel poti quia nec cepit nas-
ci nec desinit. dicant uerū
semp nati. Non aut possu-
mus dicere semp nascit.
ne implet ē uideat. At
ū ut gēnus designari ua-

leat. & pfectus. & semp dicant & natus. quāq; & natus
ad pfectionē ptineat. & semp ad gēnitatē. ut quocūq; in
illa essentia sine tēpore. tēporali ualeat designari sermo
ne. Quāuis hoc ipsum qd pfectū dicitur. multū ab illi
ueritatis exp̄ssione deuiat. qz qd factū n̄ est. n̄ potest
dici pfectū. & tam infirmitatis n̄r uerbis dñs condes-
cendit. ait. Et nō pfecti sūt & p̄r ut gēstis celestis
pfecti ē. In illa itaq; naturate diuina ab humano ge-
nere cognosci non poterat. p̄inde in humanitate uenit.
ut uideret. Uideri uoluit. ut imitaret. Que carnis na-
turalis. despecta uita ē sapientib; mundi. Cōtēpserunt.
nāq; infirma humanitatis ei. dō hēc indigna iudicantes.
cui tantomagis homo debitor fuit. qnto p illo dō etiā
indigna suscepit. Quia enī non cognouit mund p sapien-
tiam dñi. placuit dō p stulticiā p̄dicationis saluos face-
re credentes. Ac si diceret. Cum dñm q ē sapientia nōq;
p sapientiā suā mund inueniret. placuit ut dñm homi-
ne factū p humanitatis stulta descenderet cognoscere.
quātū ei sapientia ad n̄ra stulta descenderet. & lucē
sup̄ne prudentie luto suo carnis illuminata n̄ra cecis
uideret. Natus g ex patre sine tēpore. ex matre nasci
dignat ē in tēpore. ut p hoc qd ortū suū int̄ mōiū finēq;
concluderet. humane mentis oculis ortū qui nec initio
sumit nec fine angustat ap̄iret. Vnde bene n̄r ad bea-
tū iob dī. Numqd post ortū tuū pcepisti diluculo
& ostendisti aurorē locū suū. subaudis. ut ego. Ort-

q̄ppe diuinitatis eius ante & p̄ non habet. cui dū sēp
ē & p̄ cōtuitatē. dū omē qd labit cōtuitatē. mēta
semet ipsū tēpore discursus claudit. Ortus ū huma-
nitatis ei quia & cepit & desinit. & ante & p̄ habere
atēpore accepit. Sed quia dū ipse umbras n̄r tēpora.
litatē accepit lumē nob̄ suū gēnitatis infudit. recte
ph̄o ortū quē creatur sibi in tēpore conditor. locum
suū sine tēpore aurora cognouit. Quia enī diluculo
lū. ut aurora a tenebris in lucē uertit. n̄ in mēti
to diluculi ut aurorē nomine omīs electorū ecclā de-
signat. Ipsa nāq; dū ab infidelitatis nocte ad lucē si-
dei ductatur. uelut aurorē more in diem p̄ tenebras
splendore sup̄ne claritatis ap̄it. Vnde & bene in can-
ticis canticorū dī. Huc ē ista que p̄gredit. q̄si auro-
ra consurgens. Sca enī ecclā celestis utq; p̄ma ap-
petens aurora uocata ē. quia dū peccatorū tene-
bras deserit. iusticie luce fulgescit. Habent tamen
subtili aliqd. qd considerata qualitate diluculi ut
aurorē pensent. Aurora nāq; ut diluculi noctē qd
p̄terisse nuntiant. nec tam dies claritātē integrā
ostendant. Sed dū illā pellunt. hanc suscipiunt.
lucē tenebris p̄mixtā tenent. Quid itaq; in hac uita
omīs q̄ ueritatē sequimur. n̄ aurora ut diluculi sumus.
Quia & quedā iā que lucis sō agim. & tam in q̄b; n̄
adhuc tenebrarū reliquis n̄ caremus. P̄p̄am ap-
pe dō dī. Non iustificabit in conspectu tuo omīs
uiuent. Rursūq; scriptū ē. In multis offendunt
omīs. Paulus quoq; ait. Uideo aliam legē in membris
meis. repugnantē legi mentis meę. & captiui. me-
ducentē in legē peccati que ē in mēbris meis. Vbi g
lex peccati cū legē m̄tis contendit. p̄fecto adhuc au-
rora ē. quia lux que tā emicuit. nec dū p̄teruisset
tenebras fūdit p̄ssit. Adhuc aurora ē. quia dū lex
carnis legē m̄tis. & lex m̄tis legē carnis p̄mittit. m̄t
se uicissim lux & umbra configit. Vnde rursū pau-
lus cū diceret nox p̄cessit neq; quā subdit diei uenit.
sed diei aut appropinquauit. Qui enī p̄ discessum noctis
n̄ iā uenisse. s- appropinquasse diē insinuat. & se p̄cul
dubio ante solem p̄ tenebras adhuc in aurora demon-
strat. Tē aut plene scā electorū ecclā dies erit. cum
ei admixta peccati umbra iā non erit. Tē plene
dies erit. q̄ndo m̄tū luminis p̄fecto seruire claru-
erit. Tē plene dies erit. quando nullā malorū suorū
tēptantē me. mortā tolerans. omīs a se tenebrarū
etiā reliquias abscondit. Vnde & bene hęc aurora
q̄si adhuc in transitu demonstrat. cū dī. Et ostendit
aurorē locū suū. Cui enī locū suū ostendit. p̄-
fecto ex alio ad aliud uocat. Quid enī ē locū aurorē.
nisi p̄fecta claritas uisionis m̄tis. Ad quē cū p̄ducta
uenerit. iā de transacta noctis tenebris nichil habe-
bit. Nūc aut adhuc tēptationū molestias sustinens.
quia p̄ intentionē cordis ad aliud festinat ecclā. ad
locū suū tendit aurora. Quē locū si t̄ntē n̄ ueneret.
in huius uite nocte remaneret. Sed dū cotidie anten-
dit p̄fici. & in lucē cotidie augeri. locū suū iā con-
spicit. & plene sibi clarescere solem querit. Locum
suū aurora considat. q̄ndo scā anima ad cōtēplan-
dā conditoris sui speciem flagrat. Ad locū suū aurora
ptingere satagebat. cū dauid diceret. Sinit aīa
mea ad dñm uiuū. quando ueniā & parebo ante

elem contra istel dicitur. Linguam tuam
adherescere faciam palato tuo. et tunc
nec quasi uir obuiungant. quia domus ex
asperant est. Aliquando autem predicatio
nisi sermo propter uictosq. datur. aliquid
propter uictosq. subtrahitur. Propter uictosq.
enim dat. sicut diuina uoce paulo apud
corinthios dixit. Noli timere. sed loquere.
Et paulopost. Quia populus multus est in.
inuitate hac. Propter uictosq. si subtrahi
tur. sicut hely sacerdos. ut prauam filioz
cognouit actionem. et digna increpatione
non exerceat uocem. cum pfuturi esset.
ut innoxius supplicio. uictosq. reatus flagi
tij. nullum silentij pena multaret. Inter
hec q. cum uel pro quo sermo datur. uel
propter quem subtrahatur. ignoramus. unum
est salubre remedium. nec de his que alijs
manus accipimus. nosmet ipsos extollere. nec
de eo alterum quod minus accepit irridere.
si suo humilitatis pede grauius constant
incedere. quia in hac uita tanto uicacius doc
ti sumus. quanto doctrinam nobis a nobis
metipsis superere non posse cognoscimus.
Cur ergo quilibet de doctrina superbiat. q.
occulto iudicio. et uel cui quando detur.
quando cui subtrahatur ignorat. Quam
uis enim securitati timor longe uideatur
abesse. nobis tamen nichil e securus. qm
sub spe semp timere. ne incauta mens aut
despando se inuis deiciat. aut extollendo
de donis ruat. Ante districti enim ac p.
iudicis oculos. quanto de se sub spe hu
milius trepidat. tanto nullum robu
stat. **Explicit .v. r. Incipit .xxv. r.**

non solum bona facere. de nichilo. s. ea etia
ex malis que diabolus perpetraverat. re
formare. contra hoc inflicturn uulnus sup
bientis diaboli. medicina apparuit inter
homines humilitas dei. ut tractoris ex
emplo humiliati suggerent. qui imitaci
one hostis elati occiderunt. Contra ergo
superbientem diabolum. apparuit inter
homines. homo factus ds humilis. huc
potentes huius scilicet. id est membra diabo
li superbientis. eo despicabilem crediderunt.
quo humilem conspexerunt. Uulnus eni

cordis eoz quantomagis tumuit. tanto am
plius medicamentum mite desperit. Repul
sa q. auulnere superboz medicum nra. pue
rit aduulnus humilium. Infirma quippe
mundi elegit ds. ut confundat fortia. de
tumq. est cum paupibus. quod post etiam
diuites elati inuenerunt. Nam dum nouas
in illis uirtutes conspiciunt. eoz quoz pri
contemplerent uitam. post modum obstupue
re miracula. Unde mox pauidi ad sua corda
redeuntel extimuerunt scitatem in miracu
lis. quam despererunt in preceptis. Infir
ma q. confusa sunt fortia. quia dum inue
neratione uita surgit humilium. elatio oxi
dit superboz. Igitur quia beatus iob. scilicet ecclie
typum tenet. et omis dñs preiudet quod
in primordijs nascens ecclie potentes huius se
culi leue eius iugum suscipere crassa ceruice
cordis recusarent. dicat. **Humquid uolet rino
ceros seruire tibi.** Rinceros enim indomi
te omnino nature est. ita ut si quando captus
fuerit. teneri nullatenus possit. Impatiens
quippe ut ferretur dico moritur. Cui uero no
men latina lingua. interpretari sonat. in
nare cornu. Et quid aliud innare nisi fatua
tal. quid in cornu nisi elatio designatur. Na
quia innare fatuitas solet intelligi. salomo
ne attestante didicimus. qui ait. Circulus
aureus in naribus suis. mulier pulchra et
fatua. hetericam namq. doctrinam in nro
re uidit eloquij resplendere. nec tamen
sapientie apto intellectui congruere et
ait. Circulus aureus in naribus suis. id est
pulchra circumfusa locutio insensibilis mentis
stulte. Cui ex eloquio auripender. s. tamen
extreme intentionis pondere more suis ad
superiora non respicit. Quod secutus expo
sit dicens. Mulier pulchra et fatua. id est
doctrina heterica pulchra puerbum. fatua
p. intellectum. In cornu uero quia superbia
frequenter accipitur. ppha attestante di
dicimus qui ait. Ipsi iniqui nolite iniqui
agere. et delinquentibus nolite exaltare cor
nu. Qui ergo in nocet hoc. nisi po
tentes huius scilicet designantur. uel ipse
meo summe principatum potestates.
qui typo fatue iadacionis elati. dum fal
si ex terius inflantur honoribus. uetis
miseris intus inanescunt. Quibus bene
dñ. Quid superbit terra et cinis. In ipsi
u inuictis nascens ecclie dum contra illam
diuturnum se potestas extolleret. atq. mei
noce immensitate tante crudelitatis anhe
laret. dum tot cruciatibus angria. tot p
secutionibus pressa succumberet. quis re
credere potuit. quod illa erecta et aspa sup
boz sibi colla subiceret. et iugo scilicet amoris
edomita mribus fidei laus ligaret. Qui
quippe in exordijs suis rinceros hui
cornu uentilata. et quasi funditus in

est mundus. Quid in bestia nisi antiquus hostis
exprimitur: qui huius mundi rapinis infidi
ans humana cotidie morte faciat. De qua p
apbam pollicetur dñs dñs. Et mala bestia non
transibit pcam. Struio itaq; oua sua deferens
obliuiscitur. qd pccat conceleat q. quia uideli
cet ypocrite eos quos in conuersione gene
rant derelinquunt. omnino non euant.
ne aut exhortationis sollicitudine aut dis
cipline custodia destitutos. prauos opum
exempla puerant. Si enim oua que gignunt
diligent. nimirum metuerent. ne quis ea
puerla opa demonstrando calcaret. hunc
paulus pedem infirmis discipulis quasi o
uis que posuerat metuebat. cum diceret. Nul
ti ambulant quos sepe dicebam uobis. nunc
autem eo fletis dico inimici crucis xpi. Et
rursum. Videte canes. uidete malos oparios.
Et rursum. Denunciamus uobis fides in no
mine dñi nri ihu xpi ut subtrahatis uos
ab omni fr̃e ambulante inordinate. et ñ
scdm traditionem quam acceperunt ano
bis. hunc iohannes pedem gaio formidabat.
qui cum multa discipulis mala premisset
adunget. hñe noli mutari malum. sed quod
bonum est. hunc ipse synagoge dixit infir
mo suo gregi. metuebat dicens. Quando
ingressi fueritis tñm quam dñs dñs dabit
tibi caue ne mutari uelis abominationes
illarum gentium. Hunc obliuiscitur qd
bestia agri conterat. quia nimirum si diabo
lus in hoc mundo seueris edulos in bona con
uersione filios rapiat. ypocrita omnino ñ
eunt. hanc agri bestiam paulus ouis
que posuerat formidabat. dicens. Timeo ne
sicut serpens etiam seduxit. astucia sua.
ita corrumpantur sensus ur̃i acastitate que
est in xpo ihu. hanc agri bestiam discipulis
metuebat petrus cum diceret. Aduersarius
ur̃ diabolus quasi leo rugiens circuit que
rens quem deuoret. cui resistite fortes in
fide. habent ergo ueraces magistri. sup dis
cipulos suos timoris uiscera ex uirtute cari
tatis. ypocrite autē tanto minus commu
sis sibi metuunt. quanto nec sibi metus ipis
quod timeat debeant deprehendere. Et qd
obduratis cordibus uiuunt. ipsos etiam quod
generant filios nulla pietate debita amoris
agnoscunt. Unde adhuc substructionis spe
cie subditur. **Uratur ad filios quasi non
sint filii.** Quem enim caritatis gr̃a non
infundit. premiū suū etiam si ipse hūc
deo genuit extraneum respicit. Ut affecto
sunt omnes ypocrite. quos uidelicet men
tes dum mentes semper extranea appetunt.
intus insensibiles fiunt. Et incunctis que
agunt dum sua semp expetunt. erga af
fectum premi nulla caritatis compassio
ne mollescunt. Quam mollia uiscera gel
tabat paulus. quando circa filios suos

tanto estu amoris. inhiabat dñis. Hunc ui
uimus si uos statim iudicio. Et testis michi
est dñs. quomodo cupiam uos om̃s inuiscerib
xpi ihu. Romanis quoq; ait. Testis michi est
dñs. cui seruo in sp̃u meo in euangelio filij
eius. qd sine intermissione memoriam ur̃i
facio semp in orationibus meis. obsecrans si
quomodo tandem aliquando pspum iter
habeam inuoluntate dei ueniendi ad uos.
Desidero enim uidere uos. Timotheo quoq;
ait. Gñs ago deo meo cui seruo appgemio
ribus in conscientia pura. quā sine inter
missione habeam tui memoriam in oratio
bus meis nocte ac die desiderans te uidere.
Thessalonicensibus qd amorem suum indicant
dicit. Nos autem fides desolati a uobis adre
pus hore. aspectu non corde. habundantius
festinamus faciem ur̃am uidere cum magno
desiderio. Qui duris psecutionibus pressus.
ur̃am de filioꝝ salute sollicitus. adunget.
om̃simus timotheum fr̃em nrm et ministrū
dei in euangelio xpi ad confirmandos uos
et exhortandos. p fide ur̃a. ut nemo moueat
tribulationibus istis. ipsi enī sciunt quod
in hoc positi sumus. Et p̃phetis quoq; ait. P̃ro
ne deficiatis in tribulationibus meis p̃ro
uobis. que est gl̃a nr̃a. Eo in tribulatione
positus alios exhortatur. et in hoc quod
ipse sustinet. alios roborat. Non enim filioꝝ
suos fuerat morte struccionis oblitus. sed
metuebat nimis ne eius discipuli in p̃redi
catore suo tot psecutionum probra ornem
tes fidem in eo despicerent. contra quam in
numere passionum contumelie preuale
rent. Et reueto minus dolebat in tormen
tis. sed magis filijs de tormentoꝝ suoz rep̃
tatione metuebat. Parcupendebat in se pla
gas corporis. dum formidaret in filiis pla
gas cordis. Ipse patiēdo suscipiebat uulne
ra tormentoꝝ. sed filios consolando. curabat
uulnera cordium. Pensamus ergo curus ea
ritatis fuerit. inter dolores p̃prios alios
timuisse. pensamus curus caritatis sic filioꝝ
salutem inter sua detrimenta requirere.
et statum mentis imprimis. etiam ex sua
derectioe custodire. Sed hoc ypocrite cari
tatis uiscera nesciunt. quia eoz mens quan
to p̃mundi concupiscentiam in extranea re
soluitur. tanto p̃ affectionem suam inte
rius obduratur. Et torpore insensibili fri
gesce intrinsecus. quia amore dampna
bili mollescit foris. Sed ipsam considera
re non ualet. quia cogitare se minime stu
det. Cogitare uero se non potest. quia tota
apud semetipsum non est. Tota uero apud se
metipsum esse non sufficit. quia p̃ quor
concupiscentias rapitur. p̃ tota semet
ipsa species dissipatur. Et sparsa in infinitū
iacet. que collecta si uellet ad summa con
funderet. Unde iustoz mens qd p̃ custodia

pe miris. superbie tumore punit. hinc ē qđ uo
cedi ad helyam solū se estimantē dī. Reliqui
septē milia uiroz qđ n curuauerunt genua
ante baal. Ut dum n solum se remansisse
cognosceret. elationis glām que ei de singu
laritate surgere poterat. euitare posset.
Beatus itaqz iob puerle egrisse n reprehē
ditur. sed de alioz etiam benegestis docet.
ut dum se equales rālios habere confide
rat. ei qui singulariter summū est se hu
militer subdat. *Exphat xxx. 1.*
In ei pte xxx. 4.

*D*ne h
uir q
apud dī
altius uir
tutum
dignitate
proficiunt.
eo subri
lius in
dignos
se esse
deprehen
dunt.
quia dū
pigrum

luci sunt. quicquid eos inscriptis latebat
inueniunt. Et tantomagis foras sibi deformē
apparent. quanto nimis pulcrū est qđ in
tus uident. Unusquisqz enī dū tactu uelli
luminis illustrat. ostendit. Et unde agnoscat
qđ est iusticia. inde erudit ut uideat qđ
est culpa. hinc est qđ sepe mens nra. qm
uis frigida in conuersatione humane ac
tionis torpescat. qmuis in quibda delinqz
nesciat. qmuis peccata quedā quasi nul
la ppendat. cū tam ad apperenda sublimia
orationis compunctione se erigit. ipso sue
oculo compunctionis excitata. ad auctūspici
endā se post fletū uigilantior redit. Nam
cū neglectam se deserit. nnoxio corpore
torpescit. uel ociosa uerba. uel inutiles co
gitationes in moris esse omniū reat ere
dit. de si igne compunctionis incalescent
arozpore suo tacta subito afflatu contem
plationis euigilet. illa que leuia paulo
ante credidit. mox ut grana ac mortife
ra phorrescit. Cuncta enim uel in mini
mis noxia. quasi nocissima refugit. qā
uidelicet p conceptionē sps grauida. in
troire ad se iam inania nulla pmittit.
Et eo enim qđ int' conspicit. quam sint
horrenda hęc que extius p strepunt sen
tit. Et quanto ampli subleuata p fecerit.
tantomagis refugit infirma in quibus p
strata deficiat. Nichil qppe iā nisi qđ in te
rā uidat patitur. Atqz eo graui tolerat.
quicquid se ei extrinsec' ingerit. q illud n
est qđ insecus uidit. Sed ex his interio

ribz que raptim uide' potuit. ad extiora
que tolerat. iudicandi reglām sumit.
Sup se enī rapit. dū sublimia contempla
tur. Et semet ipsam iam libius conspiciet.
quicquid ei ex se ipsa sub se ipsa remanet.
subtilius comprehendit. Et q' re mirū in
agit. ut sicut supius dictum est inde
dignior efficit. inde sibi uet indigna
uideat. r tunc rectitudini longe se ēē
sentiat cum appropinquat. Unde salomon
ait. Cuncta temptaui insipientiā dixi
sapient' efficiat. et ipsa longius recessit
ame. Quęstia enim sapientia longe re
cedē dī. quia appropinquanti alioz ui
detur. Qui n hanc nequaquā querunt.
tanto se ei ppinguos estimant. quanto
et ei rectitudinis regulā ignorant. quia
siti intenebris mirari lucis claritatem
nesciunt. qm nunqm uiderunt. Cumqz
informa ei pulcritudinis non tendunt.
in semet ipsis libent' cotidie deformiores
fiunt. Nam quisqz eius radijs tangitur.
sua illi manifestus torritudo monstrat.
Et eo uerū inuenit. quantum flectat' inui
tio. q sagaciū summa considerant conspi
cit. quantum distat a recto. Unde beatus
iob humanū genus uirtutib' insiens
amicos loquendo supauit. s; loquente
deo sublimi erudit' semet ipsū cognō
cendo reuertit. Illos namqz in iuste lo
quentes subdidit. sed ad uerba locuti
onis intime reum se iuste cognouit. Et
quidē cur flagellat' sit nescit. s; tam cur
flagella uenerat' n sit silendo redargui
t. Unum enī iudicia cū nesciunt. n
audaci sermone discutienda sunt. sed
formidoloso silentio ueneranda. quia et
cum causas rerū conditor in flagello n
apit. eos iustas indicat. quo se eas facere
qui summe iustus est demonstrat. Ut
q' sc' i prius de locutione q' post de si
lentio reprehensus. quid desemet ipso sen
tiat innotescat. ait enī. Qui lenit locut
sū. respondere quid possit. de si dicat. Ser
monē meū defenderem. si hunc cū ratio
nis pondere p uissem. At postqz in lingua
leuitate usa conuincit. quid restat nisi
ut contritendo refrenetur. Sqr. *Manum
meā ponā sup os meum.* Usu sacri elo
quii in manu opatio. in ore locutio so
let intelligi. Manū q' sup os ponere ē.
uirtute boni opis culpas regere. ē in
caute locutionis. Quis n inueniri potest
qui quamlibet pfectus sit. de otioso ta
men sermone non peccet. Iacobo attestan
te qui ait. Nolite plures magistri fieri.
Inmultis enī offendim' omnes. Et rur
sū. Lingua nullius hominū domate
potest. Cui culpas redarguens pmet ip
sam ueritas dicit. Hec autē uob qm

frondibus. qd' illic signaculum similitudinis. qd' illic cherub. qd' illic p'gens d'r. hoc hio uoce d'mca uehemoth iste uay dei p'ncipiu uocat. De q' idcirco t'm m'ia iniquibz fuit. i que annis infirmat. ut t'mo hominu ostendat. qd' ipse si supbiat. de elationis sue culpa p'sursum sit. si feriendo illi parere noluit. q'm creando ing'la tante claritatis eleuauit. Consideret g' homo qd' elat' m'ia meretur. i si p'lat' anglis angl's in celo p'sternit. Vnde ibene p'pham d'r. Inebriat' est in celo gladi' m's. de si apte dixerit. Qua feriam na supbol t're p'pendite. si ipsos etiam q's in celo uirta me condidit. p'elationis uirtu p'utere n' p'cepit. Cor itaq' antiqui hostis uirtutibus auditis tanta conditiois eius magnitudi ne cognita. q's n' uimensa formidine corruat. quis non desolationis p'cellione succubat. S; quia elatione n'iam ostensa hostis potentia rep'mit. etia infirmitate n'iam d'm p'fecta gra sue dispensationis fouet. Vnde cu eu p'ncipiu uay suay dixerit. ilico ad uirtu. Qui fecit eu applicauit gladium ei. Gladi' q'ppe uehemoth isti. ipsa nocendi malicia est. S; ab eo aq' bon' p'naturam factus est. ei gladiu applicatur. quia ei malicia diuina dispensatione restringit. ne ferre tantu mentes hominu. quantum appetat p'mittat. Qd' g' hostis n'r est. i multu potest i m'm p'cutit. eius gladiu p'ictal conditiois attingit. ut replicatus int' ei conscien tiam laceat. i ultra qua desup iuste disponi tur. se se inuictos hominu. ei malicia n' ex tendat. Quod g' admulta fortis p'ualet. hoc de p'ncipio magne conditiois potest. Qd' u aquibulda uincit. ei nimiru gladiu ab auctore replicat. Iste namq' uehemoth. quia p'ncipium uay dei est. cu contra sem n'iam licentia temptationis accepit. gentes mo uis. greges abstulit. igne de celo deposuit. p'turbato aere uentos excitauit. domu con currens subruit. conuulantes filios exim it. uirtus mente indolo p'ue suasionis ex eruit. maria carne infictis uidneribz confodit. S; eius gladiu a conditore repli cat. cu d'r. animam illius serua. Qui re plicato gladio q'm infirmitatis sit. euu gelio attestante describit. q' nec manere in obfesso homine potuit. nec rursus inuade bruta animalia n' uisus p'sumpit dicens. Si cecis nos mitte nos in gregem porcoru. Malicie quippe ei gladiu qua sit replica t' ostendit. cui si potestas summa licen tia n' p'bet. euasari nec in porcos ualeat. Quando g' iste sua sponte nocere factis ad di imagine hominu audeat. de quo in miru constat. qd' n' uisus contingere n' porcos p'sumat. Notandu q' e qd' du uay dei p'ncipium uehemoth d'r. uelanu dog ma atry apta ratione dissipat. facturam

quippe dei filiu facit. nec uehemoth in factina reru p'ni creat' ostendit. Sup e g' ut atry aut n' factu filiu p'dicat. aut eu p' uehemoth conditu stultus pu ter. Quia u omie qd' applicat' in semet ipso reducit. recte applicat' uehemoth gladiu d'r. In semet ipsam namq' se ei malicia decoquit. cu aduocatu suum con e elector. uita phibita n' exerceat. Mul tos aut exigentibus meritis ferre p'mittit. ut eu d'm deserunt hosti damp nato famulent. Ab electis u eo ualent uincit. q' soli auctori omniu humiliter submittunt. Quia g' p' hoc qd' uay di p'ncipiu p' hoc qd' p'mittente deo ualde in tolerabilis demonstrat. apte cognosci ni. cu quanto hoste pugnam. Sup e ur uniusq'sq' nrm tanto se plen' auctori su biciat. quanto cont' se uertus uolentia aduersarij uirtel pensat. Quid namq' nos nisi puluis sumus. quid u ille nisi unius ex electis. spiritibz. et quod adhuc ma e sum. Qd' g' de p'ria uirtute audeat. quando contra anglor p'ncipe puluis pugnat. S; q' sp'iu suprior conditor t'rem corp' assumpsit. recte iam supbi ente anglm humilis puluis uincit. In herendo quippe uere fortitudin uirtel accipit. quas transfuga sp's cu semetip su sequit amittit. Et dignu e ut uincat puluere. qui forte se credidit deserto conditore. ut supat inueniat. quia defe cit elat'. Valde aut leuens anhelat. qd' eu ipsu ima crucient. homo ad summa conscendat. Qd' in illa celsitudine sub uecta caro p'manet. aqua tant' ipse sp's sine fine p'ictus iacet. S; loca mentiu. mutauit ordo meritor. Sic sic supbiame ruit deici. humilitas exaltari. quatin celestis sp's erigendo se rariatu tole rit. i t'ia humilis sine timo super celos regnet. **Explicit atry ii.**

Incipit atry iii.

Itaque hos ti qui sub uehemoth nomine domini ea uoce describi tur. sup bi quig tanto fa milia rui serui unt. quicq hui

uix successibus apud semet ipsos

iudicia sic signantur falce quia circūvallan-
tia incidunt. ita expmuntur circulo. q̄a
undiq; stringunt. In leuiathan itaq; na-
ribus adnō circulus ponitur. quia iu-
dicij eius potencia in infidēl suis ne-
quantū uult p̄ualeat coartatur. Sicat
g. **Humquid ponit circuli inuicib; ei.**
sub audis ut ego. qui astutus eius infi-
dial omnipotenti iudicio stringo. ne tantū
temptet quantū appetit. nec tantū ca-
piat quantū cupiat. temptat. S̄q. **Aue**
armilla p̄forabis maxillam. Ab intellectu
circuli armilla non discrepat. quia ip-
sa q̄ hoc ubi ponit ambiendo constrin-
git. S; quia armilla latus tendit. par-
millam oculi ei iudicij erga nos p̄dictio
impensior designat. Armilla ḡ dñs maxil-
lam leuiathan p̄forat. quia ineffabili mi-
serie sue potencia. sic malicie antiqui hos-
tis obuiat. ut aliquando eos etiam quos
iam cepit amittat. Et quasi ab ore illius
cadunt. qui p̄petratas culpas adinnocen-
tiā redeunt. Quis enim ore illius semel
raptus maxillam eius euaderet. si p̄forata
non esset. An non more petri tenuit eū
negatur. cū intantē se hucurte uoagine
uerfic. S; dum aduizam utq; p̄ penitenti-
am redit. leuiathan iste eos aliquo modo
quasi p̄maxille sue foramen amittit. P̄foram
ḡ maxille ab eius ore subtrahi sunt. q̄ p̄
petrationē tante nequicie penitendo redi-
erunt. Quis autē hominū leuiathan isti
os euadat. ut illicita nulla committat.
S; hinc cognoscimus quantū redemptor
humani generis debitor es sumus. q̄ n̄ solā
nos more leuiathan ire phibuit. s; ab ore
etiam redire concessit. qui spem peccatorū
n̄ abstulit. quia maxilla eius ut euaden-
di uiam tribueret p̄forauit. ut salte post
morsum fugiat. qui incautus pri neq̄m
morderi metuebat. Ubique ḡ nobis occur-
rit diuina medicina. quia rededit ho-
mini p̄cepta ne peccet. et tamen peccan-
ti dedit remedia ne desperet. Unde ca-
uendū summopere ē. ne quis delectati-
one peccati leuiathan isti ore rapiatur.
Et tamen si raptus fuerit. n̄ desperet. q̄
si peccatū p̄fecte iugeat. adhuc foram
inmaxilla eius inuenit. p̄qd euadat. Jam-
dentib; erit. s; adhuc si euadendi uia
queritur. inmaxilla ḡ foram inuenit.
habet etiam captus q̄ exeat. qui p̄ui-
dere noluit neaperetur. Quisquis ḡ
non dū cap̄ ē maxillā eius fugiat. quis
quis ū iam cap̄ est. inmaxilla foram
querat. Pius q̄pe ac uultus est conditor
nr. S; nemo dicat. quia pius est uenali-
ter peccō. nemo qui peccatū dicat. q̄
uultus est de peccati remissione despero.
Relaxat enī dñs facit qd̄ defleat. sed

p̄petrare quisq; timeat. qd̄ si digne de-
flecte possit ignorat. Ante culpā ḡ iusti-
ciā metuat. p̄ culpā tam de pietate p̄-
sumat. Neq; ita iusticiā timeat. ut nul-
la spei consolatione conualecat. neq;
ita confidat. de misericordia. ut adhibere
uultib; suis. digne penitencie negligat
medicinam. S; quē p̄sumit sibi p̄e parce-
re. semp etiam cogitet districte iudicare.
Sub pietate itaq; eius spes peccatorū gau-
deat. s; sub districtione illius peniten-
tis correptio contremiscat. Spes ḡ p̄lūp-
tionis nr. habeat etiā morsū timoris. ut
ad corrigenda peccata iusticia iudican-
tis t̄reat. quē adfiduciam uenie grā parentis
inuat. hinc enim p̄quendā sapientē
d̄. Ne dixeris miserationis dñi multē.
peccatorū meorū n̄ memorabitur. Pietatē
namq; ei p̄m̄ iusticiā subdit dicens.
Misericordia enī tua ab illo. Diuina itaq; cle-
mentia maxillā uehemorū istius p̄forans.
ubiq; generi humano. misericorditer i po-
tenter occurrat. quia nec libero ammoni-
tionē p̄cauendi tacuit. nec capto reme-
diū fugiendi subtraxit. Ad hoc quippe
insepta sacra uirorū talū. id ē dauid
i petri peccata sunt indita. ut cautela
minor sit ruina maior. Ad hoc ū utroq;
illuc i penitencia insinuat i uenia. ut
spes penitenti sit recuperatio p̄diti. De sta-
tu ḡ suo dauid cadente nemo supbiat.
de lapsu etiā suo dauid surgente nemo
desperet. Eox qm̄ mirabilis sc̄ptura sac-
eodem uerbo supbos p̄mit. quo uerbo hu-
miles leuat. Unam namq; rem recte
gestam. i diuerso m̄ supbos quidē ad
humilitatis formidnē. humiles ū ad spei
fiduciam reuocauit. Inestimabile noui
genis medicamentū. qd̄ uno eodēq; ordine
positum. i p̄mendo tumentia exficcat. i
subleuando amentia infundit. De maior
nos lapsu truit. s; de reparatione robo-
rauit. Sic quippe semp sic nos diuine dis-
pensationis misericordia rep̄mit. et ne adde-
spationē corruam̄ fulcit. Unde etiam p̄
moysen ammonet dicens. Non accipies
loco pignoris supiorē aut inferiorē molā.
Accipe namq; aliquando rapere dicim̄.
Unde r̄aueſ ille que rapiendis aulib; s̄
auide. accipitres uocant. Unde i paulus
ap̄ls dicit. Sustinetis enim si quis deuo-
iat. si quis accipit. de si dicit si quis ra-
pit. Pignū ū debitoris. ē confessio pecca-
toris. Ad debitorē enī pignū accipit. cum
apeccatore iam peccati confessio tenet.
Supior namq; i inferior molā est. spes i
timor. Spes quippe ad alta subuehit. timor
autē cor inferi premat. S; molā supior i in-
ferior. ita sibi necessario iungit. ut una
sine altera inutiliter habeat. In peccatoris

In primo libro. Vir erit in terra huius usque
ad faciem. In ii. Quia autem de usque
hic nomen domini benedictum. In iii. factum est quod
die usque morabantur enim dolores. In iii. se
rent diebus usque et servus liber a domino suo. In
iv. quia data est misericordia usque et parvulus occi
dit invidia huius usque pari prima. Incipit. ii.
In vi. egressi sunt iherusalem usque ecce hoc est inveni
tum. In vii. in terra appendent usque in
uentum uba pferat. In viii. super pupillam irru
it usque et tabernaculum ipsum. In ix. vere scio
quod ita sit usque et separatus homo. In x. nunc
quod multa loquatur usque parva ad tempus statum huius
usque par. ii. Incipit. iii. In xi. habundantia
tabernaculi usque nonne tu quod solus es. In xii. brevis
dies hominis usque et inter ei par. In xiii. au
ditum frequenter usque et pulchre late erit. In xiiii.
respondenti autem iherusalem usque quia ultor in
quatuor. In xv. Idcirco cognationes mee usque
repugnare ostendit. In xvi. nunc do copari potest
usque dulcedo illi unius huius usque par. iii. Incipit. iiii.
In xvii. in sit in recollectione usque potest
construere magnitudinem. In xviii. addit quod iob
assument usque abscondita est ab oculis. In xix.
voluerit scire quod latet usque et me in manu.
In xx. quod me audierunt expectabant usque et
organum meum. In xxi. peperit sed cum oculis m
usque et pondus ei ferre non potuit. In xxii. si pu
erum autem robur usque et frumetum orat in
huius usque par. iiii. Incipit. In xxiii. omiserit
autem tres viri usque et vita ei mortificat.
In xxiv. in si fuerit per angelum loquens usque quod die
regi apostolica. In xxv. quod non accipit personam prin
cipum usque quod vocat duces ipsos. In xxvi. quod e
go loquar tui usque hanc enim cepisti legem. In xxvii.
Sic ecce deus excellens usque omnes qui sibi vident
huius usque par. v. Incipit. vi. In xxviii. respon
dens autem iob de turbine usque et hic confun
getur cum angelis fluctibus tuis. In xxix. nunc post
quam tu precepisti usque et pondus rationis ei in
tra. In xxx. nunc elegibilis in nebula vocem
tui usque iuventutis quod parit. In xxxi. nunc
volens et iudicem servare tui usque utique quod arguit
dominus debet et respondeat illi. In xxxii. quod levit
locutus sit respondeat usque quod fecit cum applicavi
gladium ei. In xxxiii. huius montes herbas
fert usque et flamma de ore ei egreditur. In xxxiv.
in in collo ei morabitur fortitudo usque ipse
et rex super universos filios superbie. In xxxv.
Scio quia potes et nulla te latent usque et
mortuus est senex et plenus dierum.
huius usque pars s. e. x. i. a.

apponitur